

1 Milyen dologi jogokat keletkeztethet az e tagállam joga szerinti öröklés?

A luxemburgi jog alapján nincsenek olyan speciális dologi jogok, amelyek e kérdés szempontjából az örökléssel összefüggésben „felmerülhetnek”. Vannak azonban olyan dologi jogok, amelyek az öröklés során érintettek lehetnek, vagy, másként mondva, amelyek a halál következtében *átszállhatnak*. Ezek a következők: tulajdonjog, a polgári törvénykönyv (*Code civil*) 544. és azt követő cikkei értelmében, valamint szolgalmak e törvénykönyv 637. és azt követő cikkei értelmében.

A **tulajdonjog** a polgári törvénykönyv 544. cikkében foglalt meghatározás szerint a tulajdon élvezetének és az a feletti rendelkezésnek a jogát jelenti, feltéve, hogy az nem jogszabályba vagy rendelkezésbe ütköző módon történik, illetve a szokásos mértéket meghaladóan nem zavarja a szomszédokat, ezáltal felborítva az egyenértékű jogok egyensúlyát. A polgári törvénykönyv 546. cikke szerint a tulajdonjog, függetlenül attól, hogy ingó vagy ingatlan dolgon áll-e fenn, feljogosítja a tulajdonost a szóban forgó tulajdon hasznainak szedésére, valamint mindarra, amely természetes vagy mesterséges úton a tulajdon részévé válik (növedékhez való jog). A polgári törvénykönyv 711. cikke szerint a tulajdonjog öröklés útján megszerezhető, illetve átszállhat.

A polgári törvénykönyv 637. cikke a **szolgalmakat** olyan terhekként határozza meg, amelyeket valamely tulajdonon egy másik személy tulajdonát képező tulajdon használata érdekében vagy javára alapítanak. A polgári törvénykönyv 639. cikke szerint a szolgalom származhat a tulajdon természetes helyzetéből (lásd a polgári törvénykönyv 640. és azt követő cikkeit), jogszabály által megállapított kötelezettségből (lásd a polgári törvénykönyv 649. cikkét), vagy a tulajdonosok között létrejött megállapodásból (lásd a polgári törvénykönyv 686. és azt követő cikkeit).

A szolgalmak utolsó kategóriája tekintetében a tulajdonosok főszabály szerint a maguk által megfelelőnek ítélt szolgalmakat hozhatnak létre a saját tulajdonukon vagy a saját tulajdonuk javára, feltéve, hogy a létrehozott szolgáltatások nem valamely személyt terhelnek, illetve nem valamely személy javára szólnak, hanem azokat telken vagy telek javára alapították, továbbá e szolgáltatások semmilyen módon nem ütköznek a közrendbe (a polgári törvénykönyv 686. cikkének első bekezdése). E szabályok szerint szolgalmat épület vagy telek használatára lehet alapítani (687. cikk első bekezdése). Ezen túlmenően lehetnek folyamatosak (folyamatos használat, anélkül hogy emberi beavatkozásra lenne szükség, például vízcsővek, csatorna, kilátás, stb.), vagy szakaszosak (a gyakorlatukhoz emberi beavatkozásra van szükség, például áthaladási jog, vízvétel joga, stb.; lásd a polgári törvénykönyv 688. cikkének első bekezdését).

Érdemes megjegyezni, hogy a szolgalmak lehetnek láthatóak – amelyeket külső létesítmények jeleznek – és nem láthatóak – amelyek fennállása kívülről nem érzékelhető (a polgári törvénykönyv 691. cikkének első bekezdése). A folyamatos és látható szolgalmak okiratban vagy elbirtoklás útján, 30 év elteltével szerezhető meg (a polgári törvénykönyv 690. cikke), míg a folyamatos és nem látható szolgalmak, valamint a szakaszos szolgalmak, akár láthatóak vagy nem láthatóak, csak okirattal hozhatók létre (a polgári törvénykönyv 691. cikkének első bekezdése). A szolgalom megszűnik, ha a telek, amelyhez tartozik, és a telek, amelyet megillet, azonos személy tulajdonába kerül (a polgári törvénykönyv 705. cikke).

A teljesség kedvéért az alábbi dologi jogokat szintén meg kell említeni, figyelemmel arra, hogy milyen speciális szabályokat kell alkalmazni, ha a személy, aki életében e jogok kedvezményezettje volt, meghal.

A polgári törvénykönyv 617. cikke szerint a **haszonélvezeti jog** megszűnik, ha a haszonélvező természetes okokból meghal, vagy ha a haszonélvezői és tulajdonosi jogállással azonos személy rendelkezik. A második eset többek között akkor áll elő, ha a haszonélvező, haláleset miatt, megszerzi annak a vagyontárgynak a tulajdonjogát, amelyen fennáll a haszonélvezeti joga. A haszonélvezeti jog tartalmát a polgári törvénykönyv 578. és azt követő cikkei határozzák meg, amelyek szerint a haszonélvezőt megilleti a más tulajdonát képező vagyontárgy élvezetének joga ugyanúgy, ahogy az magát a tulajdonost megilletné, ugyanakkor a haszonélvező felelősséggel tartozik a tulajdon állagának megőrzéséért. A haszonélvezeti jogot alapíthatja jogszabály vagy emberi akarat, lehet egyszerű, időben korlátozott vagy feltételtől függő, és bármely típusú ingó vagy ingatlan vagyontárgyra vonatkozhat.

Végezetül a **használati és lakhatási jogot** magában foglaló **dologi jogok**, a polgári törvénykönyv 625. és azt követő cikkeiben meghatározottak szerint, a haszonélvezeti joggal egyezően szűnnek meg.

2 Szerepelnek-e ezek a jogok ingatlan-nyilvántartásban vagy ingó dolgok nyilvántartásában, és amennyiben igen, kötelező-e a bejegyztetés? Milyen nyilvántartásban (nyilvántartásokban) szerepelnek, melyek a bejegyzés feltételei, és milyen eljárás irányadó rá?

A Nagyhercegségben létezik „ingatlan-nyilvántartás”, azaz jelzálog-nyilvántartási hivatalok (*bureaux de la conservation des hypothèques*) vannak, ahol az ingatlanon fennálló jogok bejegyzéséről szóló 1905. szeptember 25-i módosított törvény (*loi modifiée sur la transcription des droits réels immobiliers du 25 septembre 1905*) 1. cikkével összhangban az ingatlanon fennálló jogok átruházásáról szóló élők közötti ügyleteket, az elsőbbségi fizetési jogosultságok kivételével, és a jelzálogokat tartják nyilván, azokat akár ingyenesen, akár ellenérték fejében alapították őket. Az ilyen intézkedések bejegyzése kötelező abban az értelemben, hogy a kérdéses jogokat harmadik féllel szemben kötelező erővel ruházza fel (lásd az előbb említett törvény 11. cikkét). A luxemburgi ítélkezési gyakorlat szerint a hivatkozott törvény 1. cikkében használt „ingatlanon fennálló jogok” fogalma magában foglalja az ingatlanon fennálló szolgalmakat is (Diekirch kerületi bíróság (*Tribunal d'arrondissement*) 1937. február 17.).

Szintén meg kell említeni, hogy nyilvántartásba vétel céljából csak bírósági határozatokat, közokiratokat és közigazgatási aktusokat fogadnak el.

Öröklés esetében az 1. pontban hivatkozott dologi jogok, amelyek hatyagék részét képezhetik, a polgári törvénykönyvben foglaltak szerint szállnak át.

Pontosabban, a polgári törvénykönyv 724. cikkének első és második bekezdése szerint az elhunyt személy összes vagyona pusztán a hagyaték megnyitla következtében átszáll a jogi örököseire. Ezen örökösök az örökhagyó halálát követően gyakorolhatják az örökhagyó jogait és meghozhatják az intézkedéseit.

A polgári törvénykönyv 1004. cikkében hivatkozott esetben az egyedüli végrendeleti örökösöt illetően – vagyis azt a személyt, akire az örökhagyó végintézkedésben a halála után járó összes vagyont örökül hagyja (lásd a polgári törvénykönyv 1003. cikkét) –, e személynek meg kell kérnie az örökösöket, akik részére a kötelesrésztre vonatkozó jogi rendelkezések alapján a hagyaték egy részét elkülönítették, hogy adják át a végintézkedésben szereplő vagyont. A polgári törvénykönyv 1005. cikke alapján az egyedüli végrendeleti örökös fogja élvezni a végintézkedésben foglalt vagyont a halál napjával kezdődően, ha az átadás iránti kérelmet e dátumtól számított egy éven belül előterjesztik. Egyébként a tulajdon élvezetére vonatkozó jog a bírósági kérelem napjával, vagy azon a napon kezdődik, amikor az átadást önként teljesítik. Amennyiben az örökhagyó halálakor nincsen olyan örökös, aki részére a jogszabály a hagyaték egy részét fenntartja, az egyedüli végrendeleti örökös automatikusan megszerzi a vagyont az örökhagyó halálának időpontjában, anélkül, hogy az átadást

kérnie kéne (a polgári törvénykönyv 1006. cikke). Végezetül, a polgári törvénykönyv 1006. cikkében hivatkozott esetben, ha a végrendelet holografikus vagy azt lepecsételték, az egyedüli végrendeleti örökös részére az öröklés megnyílt szerinti kerület elsőfokú bíróságának (*tribunal de première instance*) elnöklő bíróját által hozott végzésben kell odaítélni a tulajdonjogot.

Ha a hagyatékban egy vagy több ingatlan található, meg kell állapítani a halál miatti jogátszállást, amelyhez az örökösöknek be kell nyújtaniuk az öröklési nyilatkozatot a teleknyilvántartással és ingatlanokkal foglalkozó hivatalnak (*administration de l'enregistrement et des domaines*). Az utóbbi ezt követően benyújtja a nyilatkozat másolatát az ingatlan-nyilvántartási és topográfiai hivatalnak (*administration du cadastre et de la topographie*) (lásd az ingatlan-nyilvántartási és topográfiai hivatal átszervezéséről szóló 2002. július 25-i módosított törvény (*loi modifiée du 25 juillet 2002 portant réorganisation de l'administration du cadastre et de la topographie*) 10. cikkének végét).

3 Melyek a dologi jogok nyilvántartásba vételének joghatásai?

Kérjük tekintse meg az előző kérdésre adott választ.

4 Vonatkoznak-e különös szabályok és különleges eljárások egy adott dologi jog kiigazítására az öröklésre irányadó jog szerint abban az esetben, ha annak a tagállamnak a jogrendszerében, ahol e jogra hivatkoznak, a kérdéses dologi jog nem létezik?

Igen. Vannak ilyen rendelkezések az öröklési ügyekre irányadó joghatóságról, az alkalmazandó jogról, az öröklési ügyekben hozott határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az öröklési ügyekben kiállított közokiratok elfogadásáról és végrehajtásáról, valamint az európai öröklési bizonyítvány bevezetéséről szóló, 650/2012 (EU) európai parlamenti és tanácsi rendeletet végrehajtásáról, valamint a) az ingatlanon fennálló jogok nyilvántartásba vételéről szóló 1905. szeptember 25-i módosított törvény és (b) az új polgári perrendtartás módosításáról szóló 2015. június 14-i törvényben (*loi du 14 juin 2015 relative à la mise en application du règlement (UE) n° 650/2012 du Parlement européen et du Conseil du 4 juillet 2012 relatif à la compétence, la loi applicable, la reconnaissance et l'exécution des décisions, et l'acceptation et l'exécution des actes authentiques en matière de successions et à la création d'un certificat successoral européen et modifiant a) la loi modifiée du 25 septembre 1905 sur la transcription des droits réels immobiliers et b) le Nouveau Code de procédure civile*).

E törvény 1. cikke így rendelkezik: „Az öröklési ügyekre irányadó joghatóságról, az alkalmazandó jogról, az öröklési ügyekben hozott határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az öröklési ügyekben kiállított közokiratok elfogadásáról és végrehajtásáról, valamint az európai öröklési bizonyítvány bevezetéséről szóló, 2012. július 4-i 650/2012 (EU) európai parlamenti és tanácsi rendelet alapján a nagyhercegi rendeletben kijelölt közjegyző jogosult a szóban forgó rendelet 31. cikkében hivatkozott, ingatlanon fennálló jogok hozzáigazítását elvégezni. Az első bekezdésben hivatkozott hozzáigazítást legkésőbb addig az időpontig el kell végezni, amíg az öröklési ügyekre irányadó joghatóságról, az alkalmazandó jogról, az öröklési ügyekben hozott határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az öröklési ügyekben kiállított közokiratok elfogadásáról és végrehajtásáról, valamint az európai öröklési bizonyítvány bevezetéséről szóló, 2012. július 4-i 650/2012 (EU) európai parlamenti és tanácsi rendelet 31. cikkében hivatkozott dologi joggal érintett tulajdon. élők között, ingyenesen vagy ellenérték fejében átruházásra kerül.”

A hivatkozott törvény módosítja továbbá az ingatlanon fennálló jogok nyilvántartásba vételéről szóló 1905. szeptember 25-i módosított törvény 1. cikkének második bekezdését, mivel olyan közjegyzői aktusokat vezet be, amelyek a külföldi ingatlanon fennálló jogokat hozzáigazítják a törvényben meghatározott, az ingatlanon fennálló jogok átruházására vonatkozó intézkedésekhez, amelyeket annak a kerületnek a jelzálog-nyilvántartási hivatalánál kell nyilvántartásba vetetni, ahol az ingatlan található.

Utolsó frissítés: 28/05/2019

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.